

บทที่ 2

โครงสร้างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.1 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยภูมิภาคแห่งแรกในประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2507 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง
2. ทำการวิจัยส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง
3. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นับตั้งแต่ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเป็นต้น มาจนถึงปัจจุบัน มีโครงสร้างทั้งหมด 4 ทศวรรษ คือ

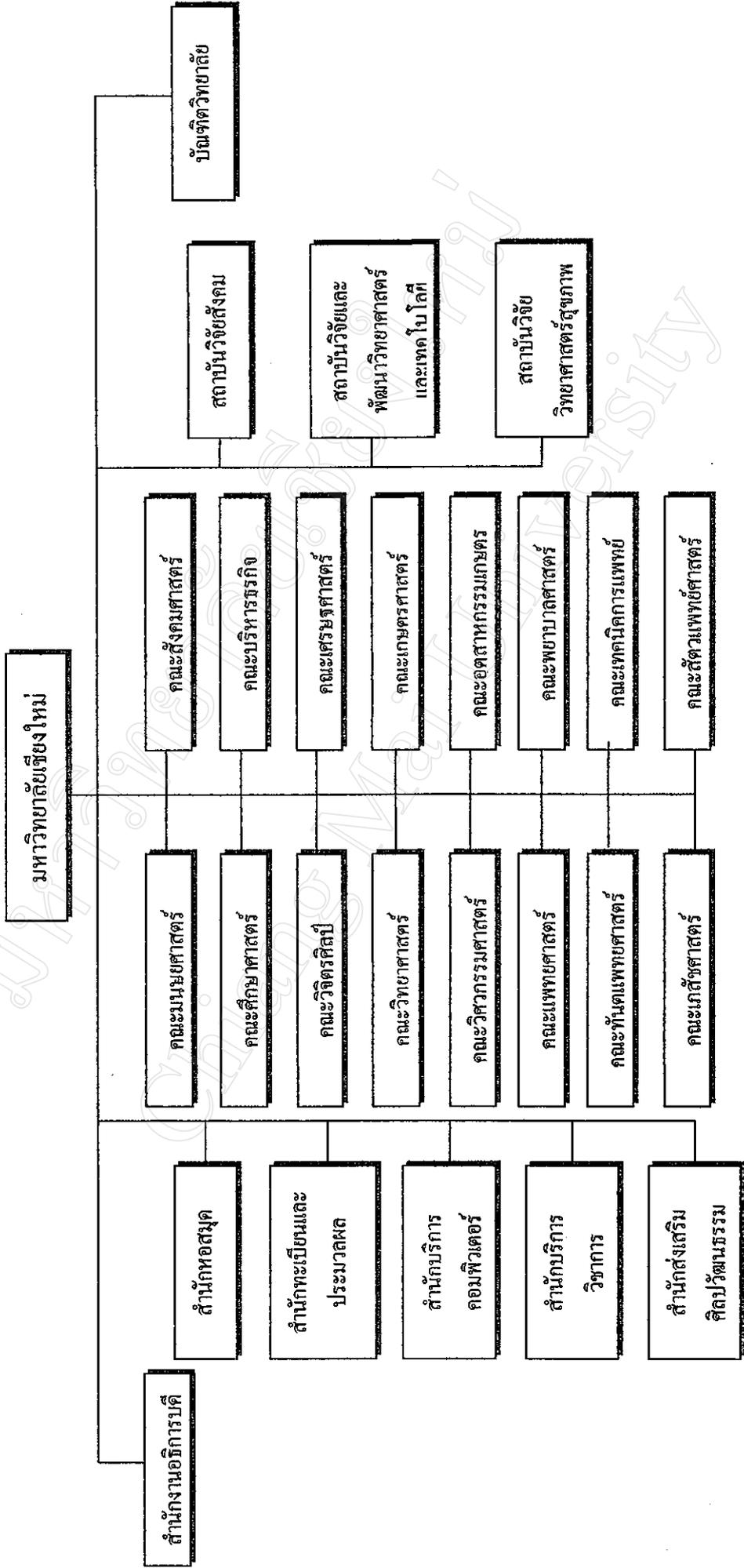
ทศวรรษแรก พ.ศ. 2507-2516 เป็นการพัฒนามหาวิทยาลัยโดยเน้นที่การสร้างระบบบริหาร และระบบวิชาการ มีการจัดตั้งคณะขึ้น 4 คณะแรก ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ (เดิมคณะแพทยศาสตร์สังกัดมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้เข้ามาสมทบกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นคณะที่ 4)

ทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2517-2526 มีการจัดตั้งคณะเพิ่มขึ้น 2 คณะ และมีการจัดตั้งสถาบันวิจัย วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสถาบันวิจัยสังคม รวมทั้งมีการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนวิชาการ คือ สำนักหอสมุด และสำนักบริการคอมพิวเตอร์

ทศวรรษที่สาม พ.ศ. 2527-2536 ช่วงนี้มหาวิทยาลัยจะเน้นการพัฒนาหลักสูตรและการเพิ่มคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพและสังคม ขยายงานวิจัยเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และขยายรูปแบบการบริการวิชาการ รวมทั้งการเพิ่มบทบาทในการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีคณะเพิ่มเป็น 15 คณะ มีการเพิ่มสถาบัน สำนักอีก 3 คณะ

ทศวรรษที่สี่ พ.ศ. 2537 – ปัจจุบัน ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 16 คณะ (108 ภาควิชา) บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัย 3 สถาบัน หน่วยงานสนับสนุนวิชาการ 5 สำนักงาน ศูนย์สตรีศึกษา และสำนักงานอธิการบดี ดังนี้

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. สำนักงานอธิการบดี แบ่งเป็น

1. กองกลาง
2. กองการเจ้าหน้าที่
3. กองกิจการนักศึกษา
4. กองคลัง
5. กองบริการการศึกษา
6. กองแผนงาน
7. กองสวัสดิการ
8. กองวิเทศสัมพันธ์
9. หน่วยตรวจสอบภายใน

2. คณะเกษตรศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาภูมิวิทยา
3. ภาควิชาปฐพีศาสตร์และอนุรักษศาสตร์
4. ภาควิชาพืชไร่
5. ภาควิชาพืชสวน
6. ภาควิชาโรคพืช
7. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
8. ภาควิชาส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตร
9. ภาควิชาสัตวศาสตร์

3. คณะทันตแพทยศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาทันตกรรมจัดฟัน
3. ภาควิชาทันตกรรมชุมชน
4. ภาควิชาทันตกรรมทั่วไป
5. ภาควิชาทันตกรรมบูรณะ
6. ภาควิชาทันตกรรมประดิษฐ์
7. ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก

8. ภาควิชาทันตรังสีวิทยา
9. ภาควิชาทันตวิทยาและพยาธิวิทยาช่องปาก
10. ภาควิชาปริทันตวิทยา
11. ภาควิชาศัลยศาสตร์ช่องปาก

4. คณะเทคนิคการแพทย์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชากายภาพบำบัด
3. ภาควิชากิจกรรมบำบัด
4. ภาควิชาเคมีคลินิก
5. ภาควิชาจุลชีววิทยาคลินิก
6. ภาควิชาจุลทรรศน์ศาสตร์คลินิก
7. ภาควิชาภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก
8. ภาควิชารังสีเทคนิค

5. คณะบริหารธุรกิจ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาการเงินและการธนาคาร
3. ภาควิชาการจัดการ
4. ภาควิชาการตลาด
5. ภาควิชาการบัญชี

6. คณะพยาบาลศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช
3. ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน
4. ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
5. ภาควิชาการพยาบาลศัลยศาสตร์
6. ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข
7. ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา

8. ภาควิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์
9. ภาควิชาบริหารการพยาบาล

7. คณะแพทยศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชากายวิภาคศาสตร์
3. ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
4. ภาควิชาจักษุวิทยา
5. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
6. ภาควิชาจุลชีววิทยา
7. ภาควิชาชีวเคมี
8. ภาควิชานิติเวชศาสตร์
9. ภาควิชาปรสิตวิทยา
10. ภาควิชาเภสัชวิทยา
11. ภาควิหารังสีวิทยา
12. ภาควิชาพยาธิวิทยา
13. ภาควิชาวิสัญญีวิทยา
14. ภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัว
15. ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน
16. ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู
17. ภาควิชาศัลยศาสตร์
18. ภาควิชาสูติวิทยา
19. ภาควิชาสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา
20. ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา
21. ภาควิชาออร์โธปิดิกส์
22. ภาควิชาอายุรศาสตร์

8. คณะเภสัชศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาชีวเภสัชกรรม

3. ภาควิชาบริหารเภสัชกิจ
4. ภาควิชาเภสัชเคมี
5. ภาควิชาเภสัชชุมชน
6. ภาควิชาเภสัชเวท
7. ภาควิชาเทคโนโลยีเภสัชกรรม

9. คณะมนุษยศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาสื่อสารมวลชน
3. ภาควิชาจิตวิทยา
4. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
5. ภาควิชาประวัติศาสตร์
6. ภาควิชาปรัชญาและศาสนา
7. ภาควิชาภาษาไทย
8. ภาควิชาภาษาปัจจุบันต่างประเทศ
9. ภาควิชาภาษาอังกฤษ
10. ภาควิชามนุษยสัมพันธ์

10. คณะวิจิตรศิลป์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาภาพพิมพ์ จิตรกรรมและประติมากรรม
3. ภาควิชาศิลปะไทย
4. ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

11. คณะวิทยาศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาคณิตศาสตร์
3. ภาควิชาเคมี
4. ภาควิชาเคมีอุตสาหกรรม
5. ภาควิชาชีววิทยา

6. ภาควิชาธรณีวิทยา
7. ภาควิชาฟิสิกส์
8. ภาควิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์
9. ภาควิชาสถิติ

12. คณะวิศวกรรมศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
3. ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล
4. ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
5. ภาควิชาวิศวกรรมโยธา
6. ภาควิชาวิศวกรรมเหมืองแร่
7. ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
8. ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

13. คณะสังคมศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาภูมิศาสตร์
3. ภาควิชารัฐศาสตร์
4. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
5. ภาควิชานิติศาสตร์
6. ศูนย์สตรีศึกษา

14. คณะศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
3. ภาควิชาบริหารการศึกษา
4. ภาควิชาประถมศึกษา
5. ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา
6. ภาควิชาพลานามัย

7. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
 8. ภาควิชามัธยมศึกษา
 9. ภาควิชาส่งเสริมการศึกษา
 10. ภาควิชาอาชีวศึกษา
15. คณะเศรษฐศาสตร์ แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ
16. คณะสัตวแพทยศาสตร์ แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ
17. คณะอุตสาหกรรมเกษตร แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ
 2. ภาควิชาเทคโนโลยีการบรรจุ
 3. ภาควิชาเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์
 4. ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ
 5. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร
 6. ภาควิชาวิศวกรรมอาหาร
18. บัณฑิตวิทยาลัย แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ
19. สถาบันวิจัยสังคม แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ
20. สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ
21. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ แบ่งเป็น
1. สำนักงานเลขานุการ

22. สำนักทะเบียนและประมวลผล

23. สำนักหอสมุด

24. สำนักบริการคอมพิวเตอร์

25. สำนักบริการวิชาการ แบ่งเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ฝ่ายบริการวิชาการ
3. ฝ่ายร่วมพัฒนา
4. ฝ่ายเอกสารและโสตทัศนูปกรณ์

26. สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด รองอธิการบดีแต่ละฝ่ายทำหน้าที่ในการบริหาร ควบคุมงานราชการตามที่ได้รับมอบหมาย และมีการกระจายความรับผิดชอบงานไปยังคณะต่าง ๆ โดยกำหนดให้คณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาในแต่ละคณะและรับผิดชอบงานบริหารคณะให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย คณบดีแต่ละคณะมีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใต้งบประมาณที่ได้รับจากสภามหาวิทยาลัย

นอกจากโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ดังกล่าวไปแล้ว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังได้จำแนกข้าราชการตามกฎหมายฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2520) ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2521) และฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2522) ซึ่งได้แก่ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่สอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการ ได้แก่

1. ศาสตราจารย์
2. รองศาสตราจารย์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์
4. อาจารย์

(ข) ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่บริการทางวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ ดังนี้

1. บรรณารักษ์
2. โสตทัศนศึกษา
3. แพทย์
4. พยาบาล
5. วิจัย
6. ตำแหน่งในสายงานวิชาการอื่นที่ ก.ม. กำหนด

(ค) ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริการและธุรการ ได้แก่

1. อธิการบดี
2. รองอธิการบดี
3. คณบดี
4. ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบันหรือสำนัก
5. หัวหน้าแผนกอิสระ
6. รองคณบดี
7. รองผู้อำนวยการศูนย์ สถาบันหรือสำนัก
8. หัวหน้าภาควิชา
9. ผู้อำนวยการกอง
10. เลขานุการคณะ
11. หัวหน้ากอง
12. หัวหน้าแผนก
13. ตำแหน่งอื่น ๆ ที่ ก.ม. กำหนด

2.2 โครงสร้างการบริหารงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. องค์การในระดับมหาวิทยาลัย

สภาอาจารย์ สภาอาจารย์มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายทางการ การบริหารและสวัสดิการต่อมหาวิทยาลัยในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

1. การจัดตั้ง ขุบรวม และเลขาธิการ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน สำนักและภาควิชาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. หลักรัฐธรรมนูญของคณะ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน สำนัก และภาควิชาในมหาวิทยาลัย

3. ระเบียบการวัดผลการศึกษาของคณะ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน สำนัก และภาควิชาในมหาวิทยาลัย
4. การประสานงานทางวิชาการของคณะ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน สำนัก และภาควิชาในมหาวิทยาลัย
5. นโยบายและแผนการศึกษาของมหาวิทยาลัย
6. หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งทางบริหารและวิชาการ
7. การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารและวิชาการ
8. การพัฒนาบริเวณและสิ่งปลูกสร้างของมหาวิทยาลัย
9. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของอาจารย์
10. การส่งเสริมสวัสดิการของอาจารย์
11. การส่งเสริมสวัสดิการของนักศึกษา
12. การปกครองนักศึกษา
13. การบริหารและการให้บริการของโรงพยาบาล

สภามหาวิทยาลัย เป็นองค์กรสูงสุดของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่หลักในการกำหนดและควบคุมนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยให้มีการบริหารงานมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งได้แก่ผู้บริหารในระดับสูงของมหาวิทยาลัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีทั้งอาจารย์มหาวิทยาลัยเอง ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนกลาง สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมีหน้าที่ดังนี้

1. จัดวางระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
2. ให้พิจารณาหลักสูตรวิชาเพื่อเสนอขอรับความเห็นชอบของสภาการศึกษาแห่งชาติ
3. จัดหาวิธีการอันจะยังการศึกษาอบรมและการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้เจริญยิ่งขึ้น
4. อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตร และอนุปริญญา
5. เสนอการจัดตั้ง ยุบ รวมและเลิกคณะ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน สำนัก และภาควิชา
6. พิจารณาการรับบัณฑิตวิทยาลัยหรือสถาบันวิชาการชั้นสูงเข้าสมทบในมหาวิทยาลัย
7. พิจารณาการแต่งตั้งและถอดถอนอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าภาควิชา ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
8. จัดวางระเบียบเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

9. แต่งตั้งกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยเพื่อให้คำแนะนำในกิจการของมหาวิทยาลัย

ที่ประชุมคณบดี เป็นองค์กรภายในของมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เสมือนเป็นคณะผู้บริหาร พิจารณาและกำหนดข้อสรุปร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะมาแล้วและอยู่ในระหว่างการพิจารณาของมหาวิทยาลัย หรือที่จะเสนอผู้พิจารณาของสภามหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ปัญหาหรือกรณีต่าง ๆ ที่อธิการบดีเห็นสมควรพิจารณาให้รอบคอบยิ่งขึ้น ก็จะถูกนำมาพิจารณาในที่ประชุมคณบดี

องค์ประกอบของที่ประชุมคณบดี ได้แก่ อธิการบดีเป็นประธาน สมาชิกประกอบด้วย รองอธิการบดี คณบดี และผู้อำนวยการสถาบัน หรือผู้อำนวยการสำนัก

ที่ประชุมคณบดีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานมหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นองค์กรภายในที่ประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งสูง มีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบดูแลบังคับบัญชาคณะหรือหน่วยงานสำคัญของมหาวิทยาลัยทุกด้าน มติหรือการตัดสินใจหรือการดำเนินงานของที่ประชุมคณบดีจึงส่งผลต่อการดำเนินงานของอธิการบดี ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

ที่ประชุมคณบดีตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองงานให้กับอธิการบดีและสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารงานมหาวิทยาลัย

ที่ประชุมอนุกรรมการสามัญประจำมหาวิทยาลัย (อ.ก.ม.) เป็นองค์กรทางการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธาน รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือสำนัก หัวหน้าแผนกอิสระ (ถ้ามี) เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และอาจมีอนุกรรมการที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยอีกจำนวนไม่เกินห้าคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และเลขานุการอ.ก.ม. มหาวิทยาลัยหนึ่งคนที่อธิการบดีตั้งขึ้นจากรองอธิการบดีคนใดคนหนึ่ง

อ.ก.ม. มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. แต่งตั้งกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อทำการตามที่ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยมอบหมาย
2. ปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ และการอื่นตามที่ ก.ม. มอบหมาย
3. ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ
4. อนุมัติให้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรณีพิเศษตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด

5. อนุมัติการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 9 ลงมา
6. ดำเนินการสอบคัดเลือก และคัดเลือก เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
7. แต่งตั้งคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (คณะต่าง ๆ แต่ละคณะในมหาวิทยาลัยเป็นผู้เสนอ) 3-5 คน เพื่อประเมินผลงานเลื่อนระดับสุดท้ายให้อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
8. กำหนดวิชาชีพในระดับคุณวุฒิที่ขาดแคลนโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน เพียงแต่คัดเลือก
9. แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นกรรมการพิจารณาคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการ เพื่อพิจารณากลับกรองเกี่ยวกับการขอแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์
10. อนุมัติการแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์
11. แต่งตั้งกรรมการ 3-5 คน ประเมินผลการทดลองปฏิบัติราชการของข้าราชการในมหาวิทยาลัยของตน
12. มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ อ.ก.พ. กรม และ อ.ก.พ. กระทรวง ในกรณีที่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฏ ก.พ. และระเบียบที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ
13. อนุมัติผลการสอบแข่งขัน และสอบคัดเลือกเลื่อนระดับข้าราชการ
14. ช่วยปฏิบัติการใด ๆ ให้แก่ ก.ม. ตามที่ ก.ม. มอบหมายและให้ความเห็นแก่อธิการบดีตามที่อธิการบดีปรึกษา

2. องค์การในระดับคณะ สถาบัน และสำนัก

คณะกรรมการประจำคณะ เป็นองค์กรที่สำคัญของคณะที่ประกอบด้วยคณบดีเป็นประธาน รองคณบดี (ถ้ามี) และหัวหน้าภาควิชาในขณะนั้นเป็นกรรมการ ถ้าในคณะไม่มีการแบ่งภาควิชา หรือมีไม่ถึง 4 ภาควิชา ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณาจารย์ในคณะนั้นเป็นกรรมการ หรือเป็นกรรมการเพิ่มเติมให้ได้จำนวน 4 คน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะมีดังนี้

1. วางระเบียบของคณะด้วยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย
2. กำหนดหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย
3. จัดการสอบไล่
4. รับปรึกษาและให้ความเห็นแก่คณบดี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นองค์กรที่สังกัดอยู่ในทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์กรระบบราชการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงมีโครงสร้างการบริหารงานภายใต้ระบบราชการ ทั้งการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานการเงิน ทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ จึงมักจะพบปัญหาและอุปสรรคนานาประการ เพราะการบริหารงานภายใต้ระบบราชการเต็มไปด้วยกรอบกติกา ระเบียบกฎเกณฑ์ การตรวจสอบ การสั่งการที่ต้องตอบสนองระบบสายการบังคับบัญชา ทำให้ไม่สามารถพัฒนามหาวิทยาลัยได้อย่างทันยุคทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะในยุคของโลกไร้พรมแดนหรือยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ในปัจจุบัน ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบแนวนอนที่สร้างเครือข่าย (Network) ความสัมพันธ์ไปทุกแห่ง

ลักษณะองค์กรที่เป็นระบบราชการ กระบวนการทางสังคมจะทำให้คณาจารย์ในฐานะสมาชิกขององค์กรได้รับอิทธิพลจากค่านิยมและบรรทัดฐานของกลุ่มในองค์กร ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งถ้าองค์กรนั้นมีวัฒนธรรมองค์กรลักษณะสร้างสรรค์ การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิกจะทำให้เกิดผลดีต่อองค์กร แต่ถ้าหากองค์กรนั้นมีวัฒนธรรมองค์กรลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชาหรือวัฒนธรรมองค์กรลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิกจะก่อให้เกิดผลเสียต่อองค์กรในที่สุด

การที่ระบบราชการเป็นระบบที่ใหญ่โตเทอะทะ มีอำนาจมาก มีลักษณะการบังคับบัญชาลดหลั่นกันมาเป็นชั้น ๆ แบบรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูง เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดปัญหาในตัวเองมากมาย ปัญหาของระบบราชการจึงเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากถ้าไม่ทำให้ระบบราชการเล็กลง มีอำนาจน้อยลง และกระจายอำนาจและการบริหารทรัพยากรส่วนรวมไปสู่องค์กรระดับล่างอย่างเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น หรือก็คือ “การรื้อปรับระบบขององค์กรขนาดใหญ่” นั้นเอง ซึ่งแนวทางหลักในการรื้อปรับองค์กรขนาดใหญ่ (จรัส สุวรรณเวลา, 2538 : 89-92) ได้แก่

1. การกระจายอำนาจ (Decentralisation) เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจด้านต่างๆ รวมทั้งการเงิน การบริหารวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ตลอดจนมีเงินทุนที่สามารถตัดสินใจใช้ได้

2. การลดระเบียบกฎเกณฑ์ (Deregulation)

3. ความคล่องตัวในการจัดการ (Flexibility) การลดระเบียบกฎเกณฑ์เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการ

4. การสร้างระบบที่เชื่อถือได้ (Accountability) การกระจายอำนาจก็ดี การลดระเบียบกฎเกณฑ์ก็ดี ความคล่องตัวในการจัดการก็ดี สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการมีระบบที่เชื่อถือได้ที่ประกอบด้วย

4.1 ระบบการประเมินผลงานด้านวิชาการ (Academic Audit) ไม่ว่าจะเป็นการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการขึ้นาสังคม จะต้องมีระบบที่ตรวจสอบและประกันคุณภาพของผลงาน ซึ่งอาจมีทั้งด้านคุณภาพเชิงวิชาการ (Scientific Quality) และคุณภาพเชิงความเหมาะสม (Relevance)

4.2 ระบบการประเมินผลการใช้เงิน (Financial Audit) ซึ่งมีทั้งการตรวจสอบภายในที่ตรวจการรับ เก็บรักษา และใช้จ่ายเงินให้ตรงตามระเบียบกฎเกณฑ์ในเรื่องนั้น ๆ กับการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการใช้เงินที่ดูความเหมาะสมในการตัดสินใจใช้จ่ายเงินและผลที่เกิดขึ้น

4.3 การมีผู้บริหารที่มีความสามารถและคุณธรรม ระบบจะไม่ดีไปกว่าคน การได้มาซึ่งผู้บริหารในทุกระดับจึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการรื้อปรับองค์การเป็นอย่างยิ่ง

การรื้อปรับองค์การมีผลทำให้โครงสร้างองค์การเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างองค์การมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมองค์การเป็นอย่างมาก เช่น การปรับโครงสร้างองค์การให้มีการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรระดับล่าง เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์มากขึ้น ส่งเสริมให้องค์กรระดับล่างเกิดการตั้งเป้าหมายและวางแผนในการทำงานร่วมกัน การลดระเบียบกฎเกณฑ์ทำให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการและสามารถพัฒนาองค์การได้อย่างทันสมัย การลดระเบียบกฎเกณฑ์ลงทำให้วัฒนธรรมองค์การลักษณะดั้งรับ-เฉื่อยชารายมิตินั้นถูกระเบียบลดลงได้ การสร้างระบบที่เชื่อถือได้จะทำให้องค์กรมีระบบการทำงานที่โปร่งใสขึ้นและคนยอมรับมากขึ้น

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดลักษณะวัฒนธรรมองค์การของ Cooke และคณะ (1989) เพราะแนวคิดนี้สอดคล้องกับลักษณะของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นระบบราชการ ส่วนแนวคิดของ Deal and Kenedy (1982) นั้นเหมาะสำหรับศึกษาองค์การเอกชนหรือองค์การธุรกิจมากกว่าจึงไม่เหมาะที่จะใช้กับการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่